

A Friedmann Lányok

Ez a négy Friedmann lány. Balról jobbra: Piri nővérem, Rózszi, Bözsi és jobboldalt a kicsi én vagyok. Kocsiban ülök. Lehet látni, hogy voltunk öltözve. Aranyosan, bűbájosan öltöztettek bennünket. Mert ízlése apukának is volt, anyukának is volt.

Anyuka 17 vagy hány éves volt, mikor férjhez ment, és mindjárt jött a Piri. Én születtem 1915-ben. Bözsi 1910-ben, Rózszi 1908-ban, Piri 1906-os. Nagyon szép lány volt, csinos is volt. Piri mindig elszökött otthonról. Egyszer átszökött a szomszédba, s akkor ott álltak tanácstalanul, hogy ki lehet ez a gyerek. Szép szőke kislány volt, aranyos és tudott már beszélni, csak azt nem tudta megmondani, hogy hívják, meg apukája kicsoda. És onnan jöttek rá, hogy azt mondogatta: "Mindig vasal, mindig vasal." És így akkor kitalálták, ha mindig vasal, akkor az csak a szabónak a gyereke lehet.

Én a legkisebb gyerek voltam, és negyediknek születtem mint lány. Majdnem kidobott apukám! Azt mondta, hogy ha ez lány lesz, ez megy az Eger patakba. Szó se volt róla, hogy ő kidobjon, de ezzel fenyegetőzött, mert szerette volna, hogy egy fiúörökös legyen, mert az örökölhette a műhelyt. Ha visszagondolok, a gyerekkorom teljesen zavartalan volt. Nem volt semmi gond avval, hogy zsidók vagyunk vagy nem zsidók vagyunk. Voltak szomszédjaink, nagyon jó barátságban voltunk. Nem jártunk össze, de megvoltunk. Az iskolában meg volt mondva, hogyha szombat van, akkor helyettünk írják be az ellenőrzőkönyvbe a szöveget [lásd: szombati munkavégzés tilalma], és minden ment a maga szép útján. Minket senki az égvilágon nem bántott, annál is inkább, mert az édesapám nagyon tisztességes, becsületes iparos volt.